

ΜΑΝΩΛΗΣ ΧΡΥΣΑΦΑΚΗΣ ή Φιστιζής

Σμύρνη 1895 – Αθήνα 11.04.1972
Συνθέτης - στιχουργός - οργανοπαίκτης (σαντούρι, τσίμπαλο)

Εξαίρετος μουσικός από τη Σμύρνη με μεγάλη οικογενειακή παράδοση, συγγενής της τραγουδίστριας και συζύγου του Βαγγέλη Παπάζογλου, Αγγέλας. Η δισκογραφική παραγωγή δεν ήταν ανάλογη της σπουδαιότητάς του. Το πρώτο τραγούδι που ηχογράφησε ήταν *Ο μπαρμποντατζής* (Parlophone B 21648, Αθήνα 1932) σε στίχους Νίκου Μάθηση, με τον Στελλάκη Περπινιάδη. Μεταξύ των ετών 1932 και 1940 θα αποτυπώσει στην δισκογραφία περίπου 30 τραγούδια, ενώ μετά τον πόλεμο η παρουσία του θα περιοριστεί σε περίπου πέντε τραγούδια. Παρέμεινε σε ενεργό δράση μέχρι και τη δεκαετία του 1960, ενώ υπήρξε για πολλά χρόνια πρόεδρος του συνδικαλιστικού οργάνου των μουσικών «Η Αλληλοβοήθεια».

Νταρινταντρά ο μπαγλαμάς

Ρόζα Εσκενάζυ

His Master's Voice AO 2226 (& Orthophonic S 428), Αθήνα 28.12.1934

Τρεις μάγκες τού τη σκάσανε μπαμπέσικα του Γιάννη
το μπαγλαμά τού πήρανε απ' το Πασαλιμάνι

Μες στη σπηλιά τον πήγανε οι μάγκες να γλεντήσουν
νταρί-νταντρά βαρούσανε το «Γιάννη» να κουντίσουν

Εμείς, κι αν σου τον πήραμε, ώχου καλέ Γιαννάκη
πάλι θα σ' ανταμώσουμε με το μπαγλαμαδάκι

Τότες οι μάγκες φύγανε για το Πασαλιμάνι
το μπαγλαμά τού δώσανε με γέλια, ρε, στο Γιάννη

Πειραιώτισσα τσαχτίνα

Γιώργος Κάβουρας

Parlophone B 74003, Αθήνα 1939 (;)

Πειραιώτισσα σε λένε, είσαι όλο τσαχτινιά
με τα μαύρα σου τα μάτια μου 'χεις κάψει την καρδιά

Μέσα στο Πασαλιμάνι τα βραδάκια τριγυρνώ
να σε βρω να σου μιλήσω, δυο λογάκια να σου (ει)πω

Το τι έχω αποφασίσει θέλω, φως μου, να σ' το ειπώ
είναι δυο χρονάκια τώρα που τρελά σε αγαπώ / λαχταρώ

ΚΩΣΤΑΣ ΡΟΥΚΟΥΝΑΣ ή Σαμιωτάκης

Οι αδικοπνιγμένοι

Κώστας Ρούκουνας

Odeon GA 7048, Αθήνα 1937

Δυο καπετάνοι κάνανε μεγάλη απροσεξία
και τόσοσ κόσμος πνίγηκε χωρίς καμιά αιτία

Κοσμάκη, δώστε προσοχή ν' ακούστε τα χαμπάρια
απ' όζω από τον Πειραιά τράκαραν δυο καράβια

Το ένα η «Ανάστασις», το άλλο το «Υδράκι»
απέναντι στου «Παρλαμά» σκόρπισαν το φαρμάκι

Σκεφτείτε τώρα, βρε παιδιά, με κλάματα να κράζουν
γυναίκες, άντρες και παιδιά, σώστε μας να φωνάζουν

Έτσι τους ήτανε γραφτό άδικα να πνιγούνε
κι όσοι τους περιμένανε στα μαύρα να ντυθούνε

Η σύγκρουση των πλοίων «Υδρα» και «Ανάστασις» έξω από το λιμάνι του Πειραιά την 1η Αυγούστου 1937, με τραγικό απολογισμό τον χαμό 24 ανθρώπων, ήταν η αιτία που ο Κώστας Ρούκουνας έγραψε το τραγούδι «Οι αδικοπνιγμένοι», το οποίο κυκλοφόρησε σχεδόν αμέσως μετά το τραγικό συμβάν. Η επιτυχία ήταν τέτοια που ανάγκασε την πλοιοκτήτρια εταιρεία να ζητήσει την απόσυρση και κατάσχεση των δίσκων, αίτημα που έγινε δεκτό και εκτελέστηκε πριν συμπληρωθεί ένας μήνας από τη θαλάσσια τραγωδία. Η απόφαση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο δράσης των λογοκριτικών μηχανισμών του καθεστώτος Μεταξά, οι παρέμβασεις των οποίων αρχίζουν από το 1936 με αστυνομικές διατάξεις και κατοχυρώνονται νομοθετικά με τη θέσπιση του Αναγκαστικού Νόμου 1619 (14-16.02.1939) που προέβλεπε τη λειτουργία επιτροπών προληπτικής λογοκρισίας.

Νέο Καρλόβασι Σάμου 1903 – Αθήνα 11.03.1984

Τραγουδιστής, συνθέτης, στιχουργός, οργανοπαίκτης (κιθάρα)

Από τις σημαντικότερες φωνές του ρεμπέτικου αλλά και του δημοτικού τραγουδιού. Ξεκίνησε την καριέρα του από τη Σάμο με τις γνωστότερες κομπανίες του νησιού τραγουδώντας στα πανηγύρια και στις γιορτές. Στην Αθήνα εμφανίστηκε για πρώτη φορά στο ζυθοπωλείο (μπίρα) του Πίκινου, στο Θησείο. Εκεί γνωρίστηκε με τον Παναγιώτη Τούντα, με τον οποίον ξεκίνησε τη δισκογραφική του πορεία το 1931 με τα τραγούδια του *Αλάνης μάνας γιος* και *Το κουκλί της Κοκκινιάς* (Columbia DG 47, Αθήνα). Ηχογράφησε στις 78 στροφές γύρω στα 200 τραγούδια. Συνέχισε και στις δεκαετίες του 1960 και 1970 να γράφει και να τραγουδά με απίστευτη ζωτικότητα. Ως συνθέτης άφησε μερικά από τα ωραιότερα ρεμπέτικα.

